

Stockholm, 2026-04-02

Klimat- och näringslivsdepartementet
kn.remissvar@regeringskansliet.se
kn.cks.remissor@regeringskansliet.se

Diarienumr KN2025/02333

Yttrande över KN2025/02333, Naturvårdsverkets delredovisning om genomförandet av EU:s förordning om förpackningar och förpackningsavfall

TMResponsibility AB (TMR) är en av Naturvårdsverket godkänd producentansvarsorganisation för förpackningar. Verksamheten har bedrivits sedan 2005.

TMR:s marknadsandel är cirka 15%, enligt Naturvårdsverkets beräkningar.

TMR får härmed avge yttrande över rubricerade remiss.

BAKGRUND

Regeringen har gett Naturvårdsverket i uppdrag att föreslå hur det svenska regelverket ska kompletteras och anpassas till EU-förordningen om förpackningar. Denna delredovisning omfattar de artiklar i EU-förordningen som ska börja tillämpas senast tre år från förordningens ikraftträdande, det vill säga senast i februari 2028.

SYNPUNKTER

TMR uppskattar att Naturvårdsverkets implementering har som utgångspunkt att undvika omotiverade regelbördor samt begränsa administrativa kostnader hos företag och myndigheter. Det är TMR:s uppfattning att Naturvårdsverket i många fall också lyckats med detta.

TMR välkomnar därför de föreslagna bestämmelserna och anser att de flesta är en god avvägning mot bakgrund av gemskapsrättsliga regler och nationella intressen.

Nedan följer några punkter där TMR vill påtala tillämpningssvårigheter, risk för begränsad konkurrens eller annan kompletterande information som bör beaktas i det fortsatta lagstiftningsarbetet.

4.5.4 Producentombud

Det framgår inte klart av remissen om det producentombud (som *får* eller *ska* anlitas beroende på om producenten är etablerad inom eller utom EES) kan vara samma juridiska person som producentansvarsorganisationen eller om producentombudet måste vara fristående från producentansvarsorganisationen.

4.6.1 Allmänna krav på producentansvarsorganisation – utökat informationsansvar för den ansvariga producentansvarsorganisationen ("APRO")

TMR tillstyrker i huvudsak förslagen med följande två invändningar:

TMR anser att förslaget om att producentansvarsorganisationerna ska fullgöra sina skyldigheter på ett samordnat sätt behöver anges explicit dels för att producentansvarsorganisationerna ska kunna fullgöra skyldigheten och dels av konkurrensskäl.

TMR delar inte Naturvårdsverkets uppfattning att APRO skulle vara bäst lämpad som informatör då detta är en myndighetsliknande roll. TMR bedömer att avfallsentreprenörer och vissa producenter har svårt att skilja på Naturvårdsverkets roll och den roll den ansvariga producentansvarsorganisationen har gällande till exempel verksamhetsavfall. TMR vill framhålla att informationsansvaret bör stanna hos Naturvårdsverket. Det ger större tyngd åt budskapet och riskerar inte att gynna någon på övriga producentansvarsorganisationers bekostnad.

Dessutom har Naturvårdsverket bäst insikt i alla informationsområden nämnda i Artikel 55 samt möjlighet att samordna sådan information med andra informationskampanjer, kring till exempel ”kommunplast”, vilket är fördelaktigt.

4.7.4 Förpackningar som på grund av sina farliga egenskaper ska klassificeras som farligt avfall när de blir avfall

TMR välkomnar att Naturvårdsverket anger (s. 141) att producenter inte ska ha skyldighet att bekosta kommunens insamling av förpackningsavfall som innehåller rester farligt avfall.

Det innebär att producenter som sätter förpackningar som även är farligt avfall när dessa är tomma kommer att rapportera dessa förpackningar som farligt avfall. Producenter som sätter förpackningar på marknaden där en tom förpackning inte utgör farligt avfall kommer inte att bidra till just denna insamling och behandling.

TMR:s erfarenhet av kommunernas insamling av förpackningar visar tydligt att kommunerna hittills inte lyckats ta ett kvalitetsansvar för insamlat och överlämnat förpackningsavfall. Kvaliteten på insamlat avfall är på sina håll mycket undermålig och Avfall Sverige har påtalat att kommunerna saknar möjlighet att förbinda sig att uppfylla några som helst kvalitetskrav.

TMR:s bedömning är att kommunerna kommer att ha svårt att leva upp till kravet på att inte överlämna förpackningsavfall med rester av farligt avfall till producentansvarsorganisationerna och att det därför inte är möjligt för producentansvarsorganisationerna att motta och behandla detta avfall. Avfallet kommer att innehålla farligt avfall och förblir kommunalt ansvar. TMR föreslår i första hand att producentansvarsorganisationerna finansierar mottagningen och behandlingen av den del av avfallet som rätteligen tillhör producentansvarsorganisationerna.

Den ersättningspliktiga andelen fastställs årsvis genom plockanalyser där mängden korrekt förpackningsavfall mäts och ställs i relation till den totala mängden farligt avfall.

Om producentansvarsorganisationer ska motta överlämnat avfall från kommunerna måste det säkerställas att farligt avfall med rester inte överlämnas. Det kräver mekanismer som dels möjliggör att producentansvarsorganisationer som mottagit farligt avfall med rester i kan få ersättning av kommunerna för den fulla kostnaden, dels möjlighet för

producentansvarsorganisationerna att neka mottagning, alternativt återsända det felaktigt klassificerade avfallet till kommun.

TMR föreslår att kommunerna under 2027 utarbetar metoder för att säkerställa att endast nominellt tomt förpackningsavfall överlämnas till producentansvarsorganisationerna samt utarbetat listor med icke överlämningsbart avfall dvs förpackningar som på grund av innehållets karaktär riskerar att innehålla rester av farligt avfall och därför ska sorteras ut innan avfallet överlämnas till producentansvarsorganisationerna. Under 2027 ges producentansvarsorganisationerna möjlighet att utvärdera kommunernas kravuppfyllnad för att 2028 påbörja mottagning av korrekt avfall. Ersättningskyldigheten för insamling och behandling bör inträda tidigast 2028.

Vidare anser TMR att det vore ett ineffektivt och dåligt resursutnyttjande att kräva att APRO hanterar insamling och behandling/återvinning av förpackningsavfall som på grund av sina egenskaper ska klassificeras som farligt avfall och som har producerats i samband med en verksamhet, som inte har en avfallshantering som är samlokaliserad med hushållens, då alla kommuner parallellt ska hantera motsvarande förpackningsavfall från hushåll och samlokaliserade verksamheter. För att erhålla bästa möjliga kostnadseffektivitet och resursutnyttjande bör all hantering av farligt avfall ske genom samma instans. TMR stödjer därmed Avfalls Sveriges förslag på undantag i frågan samt att detta utreds skyndsamt.

4.7.5 Kommuners ansvar för kvalitet

TMR välkomnar att kvalitetskrav ställs på insamlaren (kommunerna). Det är viktigt att kravet är kopplat till någon form av sanktion dvs att kommunernas ersättning ska minska om kvalitetskraven inte uppfylls. Påverkan på ersättningen måste uppfylla två kriterier: dels bör storleken på nedsättningen vara så stor att den kompenserar producentansvarsorganisationen för de ökade kostnaderna kvalitetsbristen medför, dels måste utbetalningen var omedelbar. TMR önskar att compensationen ska kunna kvittas mot producentavgiften och att Naturvårdsverket genom sitt clearing-house avräknar ersättningen från kommunernas ersättning.

Det anges på s. 146 att övergången av insamlingsansvaret till kommunerna inte påverkat kvaliteten på insamlat förpackningsavfall. TMR är inte av den uppfattningen gällande förpackningsinsamling av papper- och plastförpackningar. TMR ser i avvikelserapporteringen att kvaliteten sjunkit sedan det kommunala övertagandet och att mängden främmande material

så som textil, batterier och el-avfall ökat betydligt i förpackningsinsamlingen. TMR bedömer att det inte har med förändrade avfallsströmmar att göra eftersom dessa kvalitetsproblem är synliga i vissa kommuner men inte andra.

4.8 Förslag på insamling av förpackningsavfall från verksamheter

TMR anser att marknadsdrivna systemen för återvinning har en fortsatt viktig funktion att fylla när det gäller att hantera rena materialflöden. TMR anser att dessa därför fortsatt ska få verka på samma sätt som enligt nuvarande lagstiftning. TMR delar inte Naturvårdsverkets uppfattning att systemen skulle vara oförenliga med PPWR.

TMR anser att driften av mottagningspunkter för verksamheternas förpackningsavfall, liksom de samlokaliserade verksamheternas avfall, kan drivas av kommunerna. TMR bedömer att samordningsvinsterna blir större.

Vidare anser TMR det nuvarande förslaget, att ett anlåtande av aktör för insamling av förpackningsavfall från verksamheter enbart kan ske på uppdrag av APRO, inte är konkurrensmässigt godtagbart. Det kommer dessutom att skapa extra administration och ett försämrat resursutnyttjande.

Förslaget att kravet på att mottagningsplatser ska ta emot avfall som "till övervägande del" består av förpackningsavfall bör tydliggöras så att det omfattar en minimiandel förpackningsmaterial av "rätt" sort som ska uppfyllas för att materialet ska få lämnas/tas emot.

4.14.1 Rapportering under en övergångsperiod

TMR har tidigare tillstyrkt förslaget. TMR är fortfarande av den uppfattningen att detta är det mest praktiska sättet att lösa övergången på om den inte förskjuts till årsskiftet vilket är att föredra. TMR vill dock påtala risken för att rapporterade volymer under Q3 och Q4 2026 riskerar att bli lägre då bestämmelserna och den praktiska hanteringen kan vara utmanande även om producenterna får mycket stöd av producentansvarsorganisationerna.

4.15.1 Insamlingsmål

Producentansvarsorganisationerna använder, och behöver använda flera sorterings- och behandlingsanläggningar. Att **en** anläggning för sortering av påstår sig ha ett visst sorterings- och återvinningsutbyte kan inte ensamt

ligga till grund för de svenska målen för ett givet förpackningsmaterial. Utbytet bör fastställas utifrån uppgifter från minst två, helst tre, anläggningar, per materialslag, som dessutom varit i drift en längre tid för att säkerställa att uppsatta mål är marknadsmässiga. I annat fall riskeras en icke optimal målbild som kan vara såväl över som vad som är gängse på den Europeiska marknaden.

4.16.2 Minimiandel för avfallsförebyggande åtgärder

TMR tillstyrker förslaget men finner summan 2% oproportionerligt hög. TMR har tidigare redovisat till Naturvårdsverket en del på cirka en procent.

Eftersom förpackningsavgifterna är så höga kommer summan troligen att uppgå till 100 mnkr vilket inte är effektiv användning av producenternas resurser. Avfallsminimerande åtgärder sker genom design och utbildning. En sådant krav skulle kräva 50-100 anställda personer som arbetar med dessa frågor. Det behovet finns inte. Dessutom upprepas uppgifterna varje år. TMR föreslår att Sverige lägger sig på samma nivå som Österrike med 0,5% av förpackningsavgifterna över tid. Det kan variera år från år men bör vara ett långsiktigt bra mått.

Med vänliga hälsningar

Christian Håkansson
Förpacknings & Hållbarhetschef
TMResponsibility AB